

การนำเสนอรูปแบบของการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นายเที่ยง จารุมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-426-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012746

๓102๙๖๕48

A PROPOSED MODEL OF MANAGEMENT
INFORMATION SYSTEM FOR PRINCE OF SONGKLA
UNIVERSITY

Mr. Tiang Charumanee

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอรูปแบบของการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ชื่อนิสิต นายเทียง จารุมณี
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ
ภาควิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ ศักยภาพและปัญหาของระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับระบบสารสนเทศและการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. เพื่อเสนอรูปแบบของการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะกรรมการประจำคณะและกลุ่มผู้ปฏิบัติการ รวมทั้งหมด 248 คน เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่จัดเก็บอยู่ มี 4 ด้าน ด้านโปรแกรมนักศึกษา นักศึกษา บุคลากร การเงิน และอาคารสถานที่ ได้มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดเก็บ ยกเว้นข้อมูลด้านอาคารสถานที่ สภาพปัจจุบันของการ

จัดระบบสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากการศึกษาวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อใช้ในการวางแผนและนโยบายเป็นลำดับแรก แต่ละหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเองเป็นส่วนใหญ่ การสอบถามความต้องการใช้ข้อมูล และสารสนเทศจากผู้ใช้พบในระดับน้อย

2. ด้านปัญหาที่พบในการจัดระบบสารสนเทศที่เป็นปัญหามาก คือ หน่วยงานยังไม่มี การจัดระบบเก็บรวบรวม รักษา ประมวลผล และนำเสนอข้อมูลที่ดี มีการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน ข้อมูลที่สำคัญบางชนิดไม่มีการจัดเก็บ ผู้จัดการกระทำและผู้ใช้ สื่อความหมายไม่ตรงกัน การให้ความรู้ด้านสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประชากรทั้งสามกลุ่มระบุว่า ควรกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของการจัดระบบ และการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ชัดเจน ควรจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านข้อมูลและสารสนเทศ โดยเฉพาะ และก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลที่ตรงกับความต้องการใช้จริง นอกจากนี้ควรกำหนดช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลก่อนที่จะมีการออกแบบระบบข้อมูลในสถาบัน ที่เป็นระบบเดียวกัน

4. จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในระดับที่เป็นการพัฒนา และมีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดระบบสารสนเทศ ในการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดระบบสารสนเทศ วิธีการหนึ่งที่น่าจะดำเนินการได้รวดเร็วคือ วิธีการใช้หลักต้นแบบ (Prototype)

5. ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบการระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งประกอบด้วย 1. การพัฒนาเครือข่ายระบบสารสนเทศ 2. การดำเนินกิจกรรมในการจัดระบบสารสนเทศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Findings

The findings could be summarized as follows:

1. Data and information used in the administration of Prince of Songkla University could be classified into 4 dimensions as follows: Educational Program Students, Personnel, Finance and Facilities. Three of the four' dimensions were computerized except the Facilities. The Present status of the management information system of Prince of Songkla University showed that the main Purpose of managing information was policy making and planning. Most Organization collected and recorded the data and managed information by their own. However, the inquiring about users' needs in using data and information was found at low level.

2. There were some problems found in data collection and management of information system for example each Unit did not carry on the effective process in data collection, data evaluation, data analysis and presentation of data and information.

In addition there were the redundancy of the collected data. Some important data had not beed collected. Furthermore, there was misunderstanding about the data definition between the operators and the users. The most important problem was that all of the persons who dealt with data and information did not heve sufficient knowledge about management of information System.

3. According to the opinions about the management of information System in the University, the respondents stated that the University clearly state the policy and purposes of the management of information system. And the Organization which would be directly responsible for the management, should be established. The survey of users' needs of data

and information should be conducted in order to be guidelines for collecting relevant data and presenting information. The schedule for data collecting should also be specified before the data and information were designed into a unique system of the University.

4. The management information system of Prince of Songkla University is in developing stage and computer is employed in processing data and information. The prototype system is suggested when using computer.

5. A model of management information system for Prince of Songkla University have been proposed in terms of the followings:

- 1) the development of organization of System's network data reporting and pooling system
- 2) the activities for the management of information system.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาช่วยชี้แนวทาง ให้คำแนะนำตลอดจนช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อุตัย บุญประเสริฐ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็น เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะ กอง และเพื่อนข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้บริหาร อาจารย์และข้าราชการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณมงคล ควรวหาเวช ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณ คุณประสงค์ เอี้ยวเจริญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือประสานงานเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ มูลนิธิมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุเคราะห์ทุนอุดหนุนการวิจัย ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

เที่ยง จารุมณี

เมษายน 2530

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนผัง	ฐ

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
รูปแบบและระบบบริหารของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	12
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกระบวนการตัดสินใจกับข้อมูลและสารสนเทศ	17
ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ	21
คุณสมบัติของสารสนเทศ	24
โครงสร้างและระดับสารสนเทศในองค์การ	27
กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ	30
ระบบสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
2	ประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม	67
3	ประเภทของประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ	68
4	สภาพปัจจุบันของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์	69
5	การใช้ข้อมูลด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	71
6	ข้อมูลที่ผู้บริหารระบุว่า เป็นปัญหาในการนำเสนอเพื่อการตัดสินใจ	72
7	ความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบสารสนเทศของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	73
8	ความคิดเห็นของผู้บริหารในการให้ความสนับสนุนการจัดระบบสารสนเทศของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	74
9	สถานภาพปัจจุบันของการดำเนินการระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์	75
10	สถานภาพปัจจุบันของการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	79
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการกระทำต่อข้อมูล และสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	81
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดระบบสารสนเทศที่ควรจะเป็น ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	85

สารบัญแนบตั้ง

แนบตั้งที่		หน้า
1	การแบ่งแยกงานข้อมูลและสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	118
2	กิจกรรมในการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	121

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย